

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม
จังหวัดพิษณุโลก

People's Local Political Participation in Phrom Phiram District,
Phitsanulok Province

ศักดิ์ดา เอี่ยมชัย¹ ธนัสสา โรจนตรกุล² ภาสกร ดอกจันทร์³
Sakda lamchai, Tanastha Rojanatrakul, Passakorn Dokchan

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถาม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน

ผลการวิจัย พบว่า

- ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง และด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง
- ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการดำเนินการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา และรายได้
- ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และตำแหน่งในท้องถิ่น
- ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ และตำแหน่งในท้องถิ่น

Received: 2023-06-05 Revised: 2023-06-23 Accepted: 2023-06-24

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Students, Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: Sakdaing02@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Assistant Professor Dr. Lecturer, Maser of Public Administration Program Students Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: Tanastha.r@psru.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Assistant Professor Dr. Lecturer, Maser of Public Administration Program Students Faculty of Social Sciences and Local Development Phibunsongkhram Rajabhat University. E-mail: Sakdaing02@gmail.com

โดยเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสาร การเสริมสร้างความสามารถในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การสร้างและส่งเสริมการเข้าร่วมประชุม และการสร้างโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น; การมีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้ง;
การตัดสินใจในการเลือกตั้ง

Abstract

This research aimed to study: 1) level of local political participation, 2) factors affecting local political participation, 3) problems and obstacles, and ways of local political participation of the people in Phrom Phiram district, Phitsanulok province. Collecting data from the citizens with voting rights, aged 18 years in Phrom Phiram district, Phitsanulok province. Questionnaires was used; and related documents were studied together with interviews with 34 informants.

The results of the research were as follows:

1. The overall level of the informant's local political participation was at a high level for decision making in elections, elections conducting, and campaign participation.
2. The personal factors related to the local political participation in conducting elections were gender, marital status, education and income.
3. The personal factors related to local political participation in electoral campaigns included gender, age, education, income and local position.
4. The personal factors related to local political participation in electoral decisions were gender and local position.

It is suggesting that the guidelines for the local political participation of the people in Phrom Phiram district, Phitsanulok province, should include the followings: promoting access to information and communication between the local officials and people, strengthening the ability to participate in politics creating, and inviting them to the public meeting attendance, and creating opportunities for training and skill development.

Keywords: people's Local political participation; election campaign participation;
decision-making for election

บทนำ (Introduction)

การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้ ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งมากที่สุด ในอดีตประชาชนมักไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือการบริหารจัดการในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความร่วมมือ ส่งผลให้การปกครองส่วนท้องถิ่นล้มเหลว ดังแนวคิดของ ธีรยุทธ บุญมี (2556: 86-87) ที่กล่าวว่า ประเทศไทยได้นำรูปแบบการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขมาใช้ในการปกครองประเทศ แต่ในทางปฏิบัติยังมีความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาการขาดความรู้ในการเลือกตั้ง ไม่ทราบถึงผลเสียของการขายเสียง สอดคล้องกับแนวคิดของปรีญญา เทวานฤมิตรกุล (2554: 69) ที่กล่าวว่า ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมา 84 ปี และมักพูดกันอยู่เสมอว่า ประชาธิปไตยแบบไทยๆ ประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพียงระบอบเดียวที่ยึดหลักสิทธิเสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ โดยเฉพาะหลักภราดรภาพ (Fraternity) ซึ่งหมายถึง ความเป็นเพื่อนเป็นพี่เป็นน้อง ความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ สามารถอยู่ร่วมกันได้ มีความเอื้อเฟื้อปรองดองต่อกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมในทางการเมือง (Political participation) จึงเป็นหัวใจสำคัญของการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย แต่ไม่ได้หมายความว่าประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเมือง เพราะยังมีประชาชนอีกจำนวนหนึ่งที่พอใจเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองมากกว่าจะเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอ พรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง 2) ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง และ 3) ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน และศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 12 ตำบล โดยมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 14 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 12 แห่ง รวมมีประชากรทั้งสิ้น 87,416 คน ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศกำหนด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 12 ตำบล โดยมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 14 แห่ง ประกอบด้วย

เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 12 แห่ง รวมมีประชากรทั้งสิ้น 87,416 คน โดยใช้หลักการคำนวณของเครซีและมอร์แกน คำนวณได้เท่ากับ 402 ตัวอย่าง จากตาราง คือ 384 คน แต่เพื่อชดเชยกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือได้กลับมาไม่ครบ ผู้วิจัยจึงจัดทำ 402 ชุด

ประชากรที่ใช้ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง 34 คน ได้แก่ 1) ผู้นำชุมชน จำนวน 12 คน 2) คณะผู้บริหาร และบุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน 3) ประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศกำหนด จำนวน 12 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 12 ตำบล ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 14 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 12 แห่ง

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนกันยายน 2564 ถึง พฤษภาคม 2566

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ 1) การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น 3) แรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น 4) การมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่น 5) การมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 6) การมีส่วนร่วมฟังการประชุมสภาท้องถิ่น 7) การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ 8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น 9) การมีส่วนร่วมการติดตามตรวจสอบโครงการ/การดำเนินการ/งบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น 10) ความเชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่เลือกเข้ามาในสภาฯ

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตอำเภอ พรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสอบถามให้ตรงตามขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยมีโครงสร้าง ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง 2) ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง 3) ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายกัน จำนวน 30 คนขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha)

2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง 34 คน

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสร้างข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวางแผนและปฏิบัติการ ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความร่วมมือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะต๋อง

3.2 ติดต่อผู้นำชุมชนในแต่ละตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ โดยใช้สถิติประมวลผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง 2) ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง และ 3) ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยทั้งหมด 10 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติ ถ้าตัวแปร 2 ตัวแปร ใช้สถิติทดสอบ t-test และถ้าตัวแปร 3 ตัวแปรขึ้นไป ใช้สถิติทดสอบ F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน และสถิติถดถอยพหุแบบปกติ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 4 ข้อคำถามปลายเปิดและข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามประเด็นแล้วเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม มีระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ใช้แบบสอบถาม จำนวน 402 ชุด จากตารางคือ 384 คน แต่เพื่อชดเชยกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือได้กลับมาไม่ครบ ผู้วิจัยจึงจัดทำ 402 ชุด และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องร่วมกับ

การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชน จำนวน 12 คน 2) คณะผู้บริหารและบุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน 3) ประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นผู้มีความสัมพันธ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศกำหนด จำนวน 12 คน

การนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและความคิดเห็นต่อปัจจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น 4) ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและความคิดเห็นต่อปัจจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 และเพศชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 มีอายุช่วง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 อายุ 51-60 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อายุ 18-30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7 และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือสมรส จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41 และหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ส่วนมากเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ระดับปวส./อนุปริญญา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาคือ 25,000 บาทขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในชุมชน จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ คณะกรรมการชุมชน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 ที่ปรึกษาชุมชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ประธานในชุมชนหรือผู้นำชุมชน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7 และรองประธานในชุมชน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัย 10 ด้าน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่นจากสื่อเสียงตามสาย วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร บทความวิชาการบ้างเมื่อมีโอกาส จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาคือ มีการติดตามตลอด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 และไม่เคยติดตามเลย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และเข้าร่วมเป็นประจำ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตามลำดับ

ด้านแรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกจากนโยบายในการหาเสียง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา คือ ความรู้ความสามารถของบุคคล จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 เลือกตามคำบอกเล่าชักจูงของผู้ที่เคารพนับถือ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และความสัมพันธ์ทางเครือญาติ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไปร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมาคือ ไปร่วมลงคะแนนบ้างเมื่อมีโอกาส จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และเข้าร่วมเป็นประจำ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตามลำดับ อีกทั้ง ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าไปร่วมฟังการประชุมสภาท้องถิ่น จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และเข้าร่วมฟังสม่ำเสมอ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตามลำดับ

หลังจากสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจสอบเลยว่าชุมชนของท่านรับประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาคือ เคยตรวจสอบเป็นประจำ จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าแผนการปฏิบัติงานสามารถมีการปรับเปลี่ยนได้ ตามความต้องการของภาคประชาชนส่วนใหญ่ ที่เปลี่ยนไปตามเหตุการณ์และความจำเป็น จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ ทราบว่าปรับเปลี่ยนแผนฯ หรืองบประมาณได้ตามเหตุการณ์และความจำเป็น จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยติดตามตรวจสอบโครงการ/การดำเนินการ/งบประมาณตามแผนของท้องถิ่น ที่วางไว้ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 รองลงมาคือ ติดตามบ้างถ้ามีโอกาส จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และเคยตรวจสอบเป็นประจำ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่ท่านเลือกเข้ามาในสภาฯ ว่าสามารถแก้ไข ปัญหา และนำพาให้ท้องถิ่นเจริญได้ จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมา คือ ไม่แน่ใจ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง			
เป็นกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในการ ดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น	4.55	0.50	มากที่สุด
เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการ ดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น	4.45	0.53	มาก

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
เป็นกรรมการนับคะแนนในการดำเนินการ เลือกตั้งท้องถิ่น	4.42	0.62	มาก
สังเกตการณ์ในระหว่างการลงคะแนนในการ ดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น	4.30	0.70	มาก
ร่วมในการตรวจสอบสิทธิ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งใน การดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น	4.30	0.70	มาก
รวม	4.40	0.39	มาก
ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง			
มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งช่วยแจกแผ่นพับ	4.36	0.67	มาก
มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งให้ความรู้การใช้สิทธิ ผ่านหอกระจายข่าวชุมชน	4.37	0.70	มาก
มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งโดยรถแห่ ประชาสัมพันธ์ในชุมชน	4.33	0.68	มาก
มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งโดยเข้ารับการอบรมผู้ สังเกตการณ์ที่หน่วยเลือกตั้ง	4.36	0.67	มาก
มีส่วนร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้งโดยชักชวนให้ ประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการ ลงคะแนนเสียง	4.45	0.63	มาก
รวม	4.37	0.46	มาก
ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง			
การตัดสินใจทางการเมืองโดยการเป็นสมาชิกของ พรรคการเมือง	4.40	0.65	มาก
การตัดสินใจทางการเมืองโดยการเปิดเผยต่อ สาธารณะชน ถ้าการเลือกตั้งมีการซื้อสิทธิ-ขาย เสียง	4.29	0.63	มาก
การตัดสินใจทางการเมืองโดยการสนทนา แลกเปลี่ยนข่าวสาร	4.39	0.64	มาก
การตัดสินใจทางการเมืองโดยสนับสนุนโดยการ บริจาคเงินให้พรรคการเมือง	4.57	0.50	มากที่สุด
การตัดสินใจทางการเมืองโดยการปฏิเสธการยอ รับกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรม	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.49	0.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยลำดับแรก ได้แก่ ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง (Mean = 4.49, S.D. = 0.352) ด้านการดำเนินการเลือกตั้งลำดับแรก ได้แก่ เป็นกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น (Mean = 4.55, S.D. = 0.498) ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้งลำดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้งโดยชักชวนให้ประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง (Mean = 4.45, S.D. = 0.630) ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้งลำดับแรก ได้แก่ การตัดสินใจทางการเมืองโดยการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรม (Mean = 4.80, S.D. = 0.403)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการดำเนินการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น แรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ตำแหน่งในท้องถิ่น การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น แรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น การมีส่วนร่วมการติดตามตรวจสอบโครงการ/การดำเนินการ/งบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และความเชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่เลือกเข้ามาในสภาฯ

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในท้องถิ่น การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น และความเชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่เลือกเข้ามาในสภาฯ

4. ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

ขาดการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน ขาดการชี้แจงความโปร่งใส การมีผู้นำท้องถิ่นที่ไม่สนใจในการมีส่วนร่วมของประชาชน การขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม ไม่มีความเข้าใจเรื่องการเมือง สภาพแวดล้อมทางการเมือง การเข้าถึงข้อมูล และขาดทักษะการมีส่วนร่วม ส่วนแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ได้แก่ สร้างชุมชนที่เข้มแข็งและเสริมสร้างความสามารถในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน สร้างและส่งเสริมการเข้าร่วมประชุม และสร้างโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง และด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการดำเนินการเลือกตั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นกรรมการนับคะแนนในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น สังเกตการณ์ในระหว่างการลงคะแนนในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น และร่วมในการตรวจสอบสิทธิ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้งโดยชักชวนให้ประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งให้ความรู้การใช้สิทธิผ่านหอกระจายข่าวชุมชน มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งช่วยแจกแผ่นพับ มีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้งโดยเข้ารับการอบรมผู้สังเกตการณ์ที่หน่วยเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งโดยรถแห่ประชาสัมพันธ์ในชุมชน ด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตัดสินใจทางการเมืองโดยการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรม การตัดสินใจทางการเมืองโดยสนับสนุนโดยการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองโดยการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองโดยการสนทนาแลกเปลี่ยนข่าวสาร และการตัดสินใจทางการเมืองโดยการเปิดเผยต่อสาธารณะชน ถ้าการเลือกตั้งมีการซื้อสิทธิ์-ขายเสียง

ดังนั้น ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง และด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติ บดีรัฐ (2561: 147) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ พบว่า ด้านที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ คือ ด้านการมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น และ หนึ่งหทัย มุสิกะนันท์ และคณะ (2561: 34) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงคงฤทธิ์ กุลวงษ์ (2561: 122) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ “ปัจจุบันประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารการเมืองกันมากขึ้น ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงมีความรู้สึกเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น จึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมมากขึ้น”

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการดำเนินการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น แรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ตำแหน่งในท้องถิ่น การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น แรงจูงใจในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้ง

ผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น การมีส่วนร่วมการติดตามตรวจสอบโครงการ/การดำเนินการ/งบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และความเชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่เลือกเข้ามาในสภา และด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในท้องถิ่น การติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมฟังประชาคม/ประชาวิจารณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังสภาท้องถิ่นมีการอนุมัติ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และความจำเป็น และความเชื่อมั่นในผู้แทนท้องถิ่นที่เลือกเข้ามาในสภา และสอดคล้องกับหนึ่งหทัยมุสิกนันท์ และคณะ (2561: 35) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยมีความสัมพันธ์ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ซึ่งพบว่า อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ “ระดับความรู้จากอายุและการศึกษา รวมถึงความเกี่ยวข้องในด้านอาชีพ ส่งผลต่อระดับความเชื่อมั่นและการให้ความสนใจในการเมืองแตกต่างกัน”

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ขาดการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นและประชาชน ซึ่งการสื่อสารระหว่างเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจและเชื่อมั่น การสื่อสารไม่ดีส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดพลาด ไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอ อาจทำให้ประชาชนไม่มีความเข้าใจในเรื่องทางการเมือง และส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการทางการเมืองในท้องถิ่น นอกจากนี้ อุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ ความไม่มีความเข้าใจเรื่องการเมือง สภาพแวดล้อมทางการเมืองอาจมีความซับซ้อน และประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองในท้องถิ่นได้ ดังนั้น แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ สร้างชุมชนที่เข้มแข็งและเสริมสร้างความสามารถในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นและประชาชน สร้างและส่งเสริมการเข้าร่วมประชุมสาธารณะ และสร้างโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของโชติ บดีรัฐ (2561: 147) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชน พบว่า ปัญหาในเรื่องของกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ ปัญหาความโปร่งใส ปัญหากระบวนการการทุจริตคอร์รัปชัน รองลงมาคือ ปัญหาด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของความพร้อมการเลือกตั้ง การตรวจสอบรายชื่อ สถานที่ จุดบริการประชาชนไม่ครอบคลุมในพื้นที่ และปัญหานักการเมืองท้องถิ่นบางแห่งยังขาดคุณธรรมจริยธรรมทางการเมือง ไม่มีความเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม ยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องเป็นสำคัญ และแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชน พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมทางการเมืองระดับท้องถิ่นบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ฯลฯ รองลงมาคือ ควรมีการปลูกฝังให้ประชาชนเกิดการตระหนักรู้ความเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เพิกเฉยคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม ทำงานเสียสละเพื่อสังคม ควรมีการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง มีจุดให้บริการประชาชน การตรวจสอบรายชื่อที่ชัดเจน

และนักการเมืองท้องถิ่นควรมีจิตวิญญาณของความเป็นผู้นำที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติอย่างแท้จริง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ “เรื่องการเมืองเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ค่อนข้างยากหากไม่ได้มีการพัฒนาความรู้และการสื่อสารที่ดี อีกทั้งการเรียนรู้ในเชิงทฤษฎีเป็นเพียงส่วนน้อยที่จะใช้ได้จริงในทางปฏิบัติในแต่ละท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นต่างๆ มักพบกับปัญหาการมีส่วนร่วมหากไม่พัฒนาการสื่อสาร สนับสนุนและพัฒนาการประชาสัมพันธ์”

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรท้องถิ่น เพิ่มความโปร่งใสและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของการปกครองท้องถิ่นได้มากขึ้น นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและการปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเข้าใจและการสนับสนุนกันระหว่างกันและกัน ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของของการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเห็นชอบและความสนับสนุนในการดำเนินงานของการปกครองท้องถิ่น รวมถึงสนับสนุนให้มีการติดตามการปกครองท้องถิ่นของตนอย่างทั่วถึงผ่านช่องทางสื่อออนไลน์เป็นวิธีหนึ่งที่สะดวกและมีประสิทธิภาพในการรับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของการปกครองท้องถิ่น โดยประชาชนสามารถติดตามการดำเนินงานและสถานการณ์การปกครองได้ผ่านเว็บไซต์ขององค์กรปกครองท้องถิ่น หรือผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter, หรืออื่นๆ

ดังนั้น การจะสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ หน่วยงานภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำแผนงานและนโยบายเพื่อรองรับและสนับสนุนให้สอดคล้องกัน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงสร้างโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านข้อมูลข่าวสาร

ควรให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองอย่างทั่วถึง ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างอิสระโดยไม่มีการปิดกั้น

ด้านการตัดสินใจ

ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบและติดตามการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น การลงคะแนนเลือกตั้ง และการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในข้อมูลประกอบการตัดสินใจมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม

ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สังคม ค่านิยม ให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น รวมถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองท้องถิ่นด้วย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- คงฤทธิ์ กลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 14(3): 109-125.
- โชติ บดีรัฐ. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 20(1): 147-158.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2554). การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับความเป็นประชาธิปไตยทางตรง. *วารสารกฎหมายปกครอง*. 17(2): 57-81.
- หนึ่งทัย มุสิกะนันท์ และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*. 3(2): 34-49.

